

*Новодворчук О. В.,**викладач дитячої літератури**Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка*

ОКРЕМІ РІЗНОВИДИ ПОЕТИЧНИХ ДИСКУРСІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ НАЙМОЛОДШИХ (КІНЕЦЬ XX – ПОЧАТОК XXI СТ.)

Анотація. У статті висвітлено проблему функціонування поетичного дискурсу в українській літературі кінця XX – початку XXI ст. для наймолодших. Дискурс дедалі частіше розуміється як ключовий компонент культури та соціальних відносин.

Автор звертається до головних особливостей поетичного дискурсу, аналізує окремі розробки в галузі поетичного дискурсу й особливості авторської художньої картини світу.

Художня словесність унікальна завдяки своїй естетичності та вільній діяльності суб'єкта в дискурсивному просторі. Частина авторської художньої картини світу лежить у підґрунті концепту літературного тексту. За рахунок імплементації дискурсивних стратегій, які є інструментами регуляції, в поетичному дискурсі реалізується потенціал авторської картини світу.

У статті доводиться той факт, що підґрунтям для створення різноманітних поетичних дискурсів у сучасній літературі для дітей постають такі чинники, як тематичне наповнення поетичних текстів, урахування психофізіологічних вікових особливостей адресата-дитини, особливостей мисленнєво-мовленнєвої творчості поета. Також зосереджено увагу на окресленні типових прикмет поетичного дискурсу. Так, гетерогенність реалізується у вигляді поетичних текстів, наділених соціальною, образною і поетичною інформацією, що може сприйматися адресатом відповідно до системи його цінностей. Поетичний дискурс як процес і результат соціального, історичного та культурного процесів реалізується у вигляді поетичних текстів, які характеризуються спроможністю естетично трансформувати дійсність крізь призму авторського осмислення картини світу в художньо завершене ціле.

Сьогоднішня українська література для наймолодших насичена великою кількістю поетичних дискурсів (дискурс природи, дискурс побутовий, дискурс професій, дискурс зооморфний, дискурс екології, дискурс культурологічний, дискурс соціального становлення, дискурс гендерної належності та ін.).

Дослідження процесу оновлення дитячої поезії України не може вважатися повним без урахування творчих пошуків і новаторських рішень письменників сучасності. Сучасні поети, які творять художню літературу для дітей, оновлюють дискурси, розпочаті поетами минулих років (побутовий дискурс, культурологічний дискурс), і створюють зовсім нові (дискурс соціального становлення, дискурс екології, гендерний дискурс).

У дослідженні здійснено аналіз художніх творів поетів сучасності І. Андрусяка, Ю. Бедрика, Т. Винник, О. Горобець, С. Дерманського, В. Карп'юка, Г. Кирпи, О. Мамчич, К. Міхаліциної, Л. Мовчун, М. Савки, Р. Скиби, Т. Стус, Н. Трохим О. Хлоп'ячої та ін.

Встановлено, що україномовний поетичний дискурс є продуктом і медіатором соціально і культурно зумовленої комунікації. Він також є вагомим ресурсом виробництва ключових цінностей і концептів культури. Дослідження поетичного дискурсу дозволяє розкрити різноманітні аспекти взаємодії художнього слова і суспільства, забезпечує спадкоємність національної картини світу та створення унікальних різновидів поетичного дискурсу.

Ключові слова: літературний дискурс, поетичний дискурс, дискурс соціального становлення, дискурс екології, гендерний дискурс, сучасна поезія для дітей, художня картина світу, вірші.

Постановка проблеми. До найважливіших наукових завдань сучасного літературознавства належить дослідження поетичного дискурсу, який привертає увагу науковців своєю прив'язаністю до авторської художньої картини світу, формою й особливостями вираження.

Дитяча література сьогодні розглядається як потужний фактор впливу на дошкільнят. Психологами встановлено, що в дитинстві не просто формується система знань, умінь і навичок, а створюється інтелектуальна база, на основі якої відбувається саморозвиток, самовиховання, самоосвіта людини. Саме тому необхідно визначити різновиди поетичних дискурсів в українській літературі для найменших, щоб належно оцінити вплив поетичного слова на дітей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідники дитячої літератури постійно оновлюють базу знань у зазначеній царині науковими дослідженнями. Розвідки, присвячені акцентуації уваги на специфіці художнього дискурсу, здійснювали закордонні та вітчизняні дослідники Н. Арутюнова, Е. Горло, Х. Гуо, К. Єсипович, І. Колегаєва, К. Кусько, Н. Олизько, Л. Дж. Филипс, І. Фролова, Ю. Черняк та ін. Аналізу дитячої поезії присвятили свої праці Т. Качак, І. Арзамасцева, Е. Огар, Ю. Наконечна, Т. Грідіна, О. Капіца та ін.

Невичерпний інтерес дослідників, накопичені матеріали дослідження української поезії для дітей дозволяють стверджувати, що вона достатньо опрацьовується у різних галузях наукових знань (лінгвістиці, філософії, психології, педагогіці, соціології, літературознавстві та ін.). Поза увагою науковців залишився окремий аспект українського художнього дискурсу – опрацювання поетичного дискурсу в українській літературі кінця XX – початку XXI ст. для дітей.

Мета статті полягає в окресленні різновидів поетичних дискурсів в українській сучасній літературі для найменших.

Виклад основного матеріалу. Літературний дискурс сьогодні є дуже індивідуальним, це авторське сприйняття світу,

й тому роль автора стала набагато суттєвішою, ніж це було в минулому. Сьогодні текст відтворює індивідуальні уявлення, тоді як текст минулих років відтворював уявлення колективні.

Літературний дискурс є мистецьким, тому навіть пасивне сприйняття тексту стає творчістю. Читач проймається вигаданою дійсністю, у якій символічно показано реальну дійсність, яка є не дзеркальним відбитком, а її знаковим відтворенням.

За висловлюванням Н.Д. Арутюнової: «Дискурс – це мовлення, занурене у життя, або текст плюс контекст» [1, с. 136–137].

Художній дискурс є сукупністю художніх творів (текстів), створених як результат взаємодії цілей і намірів автора, різноманітних можливих реакцій читача, а також тексту, котрий виводить текст художнього твору у простір семіосфери – сукупність використаних людиною знакових систем: тексту, мови й культури загалом [2, с. 165].

На думку науковців, поетичний дискурс є різновидом художнього дискурсу, який розуміємо як «мову усієї художньої літератури», що у процесі мовленнєвої реалізації втілюється у художній твір [3, с. 253].

«Поетичний дискурс визначають як гетерогенну єдність, яка зреалізовується як результат соціального, історичного і культурологічного процесів у вигляді поетичних текстів, створених групою суб'єктів або окремими суб'єктами, наділеними здібностями естетично перетворювати дійсність крізь призму внутрішніх станів і авторської майстерності в художньо завершену форму. Ця єдність реалізується у вигляді поетичних текстів, що наділені дієвою, соціальною, психологічною, образною і поетичною інформацією, яка може сприйматися адресатом відповідно до системи його цінностей...», – переконує дослідниця Е.А. Горло [4, с. 35].

Відомий літературознавець І.В. Силантьєв виявляє конститутивні ознаки дискурсу, на які потрібно звертати увагу. Одна з них – це тематична ознака, бо саме тематичне начало проявляється як одна з первинних основ для формування дискурсу та підтримання його стабільності. Тема слугує домінантою дискурсу та його класифікаційною ознакою. Тематичні дискурси мають здебільшого тимчасовий або періодично відновлювальний характер залежно від характеру та тривалості інтересу до цієї теми у спільноті, яка здійснює дискурс [5].

Плідною у плані розкриття природи художнього дискурсу є думка української дослідниці Ю.І. Черняк про те, що «загальнокультурні концепти можуть функціонувати в літературних текстах, а система їхнього оприявлення в літературі (конкретному тексті, творчості певного автора, національній чи регіональній літературі якогось періоду та ін.) є, по суті, різновидом або типом дискурсу» [6, с. 99].

Вважаємо, що зразками такого типу в українській сучасній літературі для дітей дошкільного віку є **дискурс природи** (вірші «Грудень-козак» Н. Карпенко, «Жовтень жовті жолуді» А. Мойсієнка, «Нечіпайки» К. Міхаліциної), **дискурс побутовий** (вірші «Кошеня не спить» Ю. Смаль, «Грип» Г. Фальковича, «Уродини» Р. Скиби, «Біла пані» М. Савки), **дискурс професій** (збірка Н. Репети «Абетка ремесел і професій»), **дискурс зооморфний** (вірші «Сноти», «Як» О. Кротюк, «Черепашенята», «Пелікан», «Чайки» О. Луцківської, «Латочка на лапці» С. Дерманського), **дискурс екології** (поезія «Сміття» О. Мамчич, «Мікроб» Т. Винник), **дискурс культурологічний** (вірші «Водохреще», «Лист до Святого Миколая», «Вертеп», «У Святвечір» Т. Винник, «За руку з черепахою» В. Карп'юка,

«Як Миколай до Ісуса ходив» М. Качмар), **дискурс соціального становлення** (вірші «Рі(з)дні люди» Т. Стус, «Плаче свинка» Р. Скиби, «Кольорова корова» М. Савки), **дискурс гендерної належності** (збірка «Вірші хлоп'ячі та дівчачі» О. Хлоп'ячої, збірка «Абетка-прозивалка» І. Андрусіяка, «Хлопці не люблять зайчиків» О. Горобець) та ін.

Маючи справу з художнім твором, ми напряму торкаємося літературного дискурсу, бо художній твір є результатом творчої діяльності. Поезія несе в собі не лише естетичну цінність, але також є матеріальним втіленням почуттів автора. Час накладає певний відбиток на будь-який вид мистецтва. Поезія як один із видів мистецтва слова не є винятком у цьому випадку. Дитяча поезія у певному проміжку часу набуває нових рис, ознак, колориту, зберігаючи традиції, одягається у нове вбрання.

За традицією образний світ дитячої поезії спирався на реальну або казкову фабулу-подію, мікросюжет, за якими дитина знаходить аналогії з власним життєвим досвідом. Поети сучасності зберігають таку традицію і продовжують **побутовий дискурс** поетів попередніх років. Наприклад, після ознайомлення із поезією Г. Фальковича «Грип» у пам'яті дитини спливають тяжкі відчуття боротьби з недугою: *Ми хворієм, як належить: / В горлі – біль, у носі – нежить, / В грудях – бухкання і хрип. / Ми хворіємо на грип. / Кашель, ніт, важкі повіки. / Все набридло: мед і ліки, / Молоко, лимони, чай – / Вірні друзі, виручай!* У вірші Р. Скиби «Уродини» дитина впізнає святкування Дня народження: *У кролика, у Петрика, сьогодні день народження, / Тому він заслуговує обайливого обходження. / З кроликою-сестринкою гостей поважних скликали, / Бо так належно Петрикам, коли стають великими.* А вірш М. Савки «Біла пані» занурить малого читача у передріздвяну зимову атмосферу: *В білосніжному жупані, / У м'якеньких чобітках / Йде по світу біла пані – / Срібний посох у руках. / Йде полями і лісами, / Через гори і яри, / А за білими слідами / Йдуть завії і вітри.*

Зауважимо, що дискурс художнього твору тут є не тільки основою, обрамленням, фоном, він постає як стиль мислення та мовлення автора, які він вкладає у персонажів твору та сюжет.

Літературний дискурс зазнає структурування за допомогою герменевтичного трикутника (автор – текст – читач) і комунікативної ситуації, яка набуває тут особливого статусу: вона наділена самостійною смислогенеруючою функцією і визначає конфліктні зони, що потребують осмислення, задає вектори інтерпретації вихідного тексту.

Варто зазначити, що сучасна поезія подекуди втрачає казковість, загадковість, піднесеність. Автори дедалі частіше прагнуть «дорослої розмови» з малюками. Швидше за все це спричинене раннім дорослішанням і прагматичним способом мислення сучасного покоління. Таким чином, у сучасній літературі для дітей з'являється **дискурс соціального становлення**.

Якщо в дитячій поезії на початку ХХ ст. латентний трагізм одягався у прийнятну для дитини жартівливу, легку форму, то у ХХІ ст. письменник не адаптує емоцію. У вірші «Рі(з)дні люди» Т. Стус (Щербаченко) намагається відкрити дитині шлях до розуміння інших людей: *Люди бувають різними: / добрими, ніжними, грізними. / Люди бувають самотніми... / Заможними або бідними.*

Як зазначає сама авторка: «Книжка «Рі(з)дні люди» – про порозуміння, про нашу людську інакшість, яка збагачує

та об'єднує малі й великі світи. Можна дивуватися чи навіть остерігатися різноманітності емоцій, вигляду, вчинків людей. Ця різноманітність не має ставати на заваді близькості в родині й спорідненості в безмежжі культур і традицій» [7].

Український поет сучасності Р. Скиба у вірші «Другий понурий віршик» змушує замислитися малого читача про стереотипи, які склалися у суспільстві, про неприйняття людини через її оригінальність: *Плаче свинка – сльози градом, / І нема на те розради. / Їй букетик би чи кошик / Хоч ромашок, хоч волошок. / Та чомусь ніхто на світі / Не дарує свинкам квітів.*

У зв'язку зі зміною клімату, катастрофічним винищенням природних ресурсів і забрудненням навколишнього середовища у літературі XXI ст. розпочато **дискурс екології**.

Українська письменниця та перекладач О. Мамчич у вірші «Сміття» порушує проблему використання поліетиленових пакетів, які становлять велику загрозу екології: *Проповзли, як два вужі, / два пакетики-бомжі. / Їхній затишний смітник / довго був – та раптом зник. / – Казна-що, а не життя, – / сумно скаржилось сміття. / Побурчало, погуло / і на лавці спить лягло.*

У вірші «Мікроб» Т. Винник попереджає про небезпеку через бруд, що оточує людину: *Я малесенький мікроб – / Подивись у мікроскоп! / Я живу, де заманеться – / На поверхні у люстериці, / У повітрі, у ставках / І у тебе на руках... / Ой брудна моя робота – / Не бери мене до рота!*

Не всі письменники підтримують буденні настрої та ранне дорослішання дитячої вірша. Український поет К. Мордатенко зауважує, що «окрім вишуканості та спокою, сучасній українській поезії бракує наївності й дитячості (в хорошому значенні цих слів). Вірші стали надто «дорослими», з накрученими проблемами, загальною дорослою «втомленістю» від усього» [8].

Особливе місце у житті соціуму посідає **культурологічний дискурс**, який здебільшого формується на дискурсах фольклорному та міфологічному. Як стверджує відомий український лінгвіст К.Н. Єсипович: «За допомогою фольклорного дискурсу регламентується діяльність, життя соціуму» [9, с. 55–56].

Дослідниця сучасної дитячої поезії Н. Дзюбишина-Мельник зазначає: «Сучасний образний світ дитячої поезії став переважно імпресіоністичним, мозаїчно багатим завдяки тому, що самодостатньої вартості набули мінливі настрої, враження, несподівані спостереження... У сучасній поезії доволі помітна орієнтація на знаки національної культури» [10, с. 168].

Завдяки присутності в поетичних текстах фольклорного коду вірші зберігають у собі особливу «ціннісну» інформацію, що виражено у відтворенні ключових для культури реалій.

Так, В. Карп'юк, уродженець казкової Гуцульщини, у збірці віршів «За руку з черепахою» змальовує образи майбутніх героїв Нового Завіту – маленького Івана Предтечу, Богоматір та Ісуса Христа. Авторка дитячих книжок «Івасикове Різдво», «Дива у лісі», «Як Миколай до Ісуса ходив» М. Качмар (Фляк) та авторка добірки різдвяних поезій «Родивсь Христос!» Т. Винник зосереджують увагу читачів на тисячолітніх традиціях людства. Ці та багато інших письменників зберігають у своїх творах архетипну символіку образів, змальовують звичай українського етносу.

Як стверджує А. Тлеуж, етнокультурні архетипи визначають особливості світогляду, характер, усну народну творчість та історичну долю народу. Самі етнокультурні архетипи мають символічну природу, їх можна знайти в галузі смислових і ціннісних орієнтацій [11].

Письменники сучасності вкладають новий смисл у текст, уже освячений традицією, який володіє власним первинним значенням, і своєрідно це значення верифікують, надаючи мистецькому творові нового звучання, не перекреслюючи старе. Інтертекстуальність пов'язується з мотивами пам'яті, культури, збереження слова, діалектики традиції й новаторства.

На початку XXI ст. помітною особливістю дитячої сучасної поезії стала репрезентація окремих аспектів гендерної культури, що дало поштовх до зародження **гендерного дискурсу**. В останні роки з'явилися твори дитячої поезії, які мають поділ за гендерними ознаками на «дівчачу» і «хлоп'ячу». Така література сприяє гендерній соціалізації читачів і подоланню гендерних стереотипів, пропагуючи гендерну культуру.

На думку Х.І. Душко: «Будь-який художній текст є частиною певного культурного простору, а культура – це один із визначальних чинників формування гендерного компонента, тому саме у художньому творі відображаються гендерні стереотипи певного етапу історії» [12].

Нещодавно з'явилися збірки для дітей «Вірші хлоп'ячі та дівчачі» О. Хлоп'ячої та «Абетка-прозивалка» І. Андрусяка.

У книзі І. Андрусяка «Абетка-прозивалка», яка вийшла друком 2012 р., окремо вміщено прозивалки для дівчат і для хлоп'ят. «Дівчачий варіант означає, що в ній жарти й прозивалки на хлопчачі імена, сиріч користуватися ними мають дівчатка, щоб дружньо дошкуляти хлопчикам...», – коментує автор свою книгу [13]. Наприклад, в одній із прозивалок збірки висміюється товстий голос хлопчика: *Івасик-голова-сик, / голосочок – басик. / Як тільки забасує – / то й трактор забуксує!* О. Горобець у поезії «Хлопці не люблять зайчиків» змальовує поведінку хлопчиків: *Хлопці не люблять зайчиків / пухнастих, білих вуханчиків. Хлопці люблять машинки, треки і залізниці, / з роботами картинки.* Авторка моделює стереотип щодо уподобань, розподілу професійних і сімейних ролей.

Таким чином, в українській поезії XXI ст. для дітей активно формуються та поширюються вищезазначені дискурси. Вони насичують українську дитячу літературу новими сенсами. Невичерпність смислу людського життя пояснює виникнення нових поетичних дискурсів, їх унікальність, неповторність.

Висновки. Отже, поетичні дискурси в українській літературі кінця XX – початку XXI ст. для наймолодших доволі своєрідні. Значною мірою це пов'язано зі стрімким розвитком суспільства та раннім дорослішанням дитини. Дискурси з'єднані з мистецтвом слова, тому мають високий ступінь інтертекстуальності та інтердискурсивності. Завдяки сучасному поколінню письменників, які творять для дітей, оновлюються дискурси, розпочаті поетами минулих років (побутовий дискурс, культурологічний дискурс) і зароджуються зовсім нові (дискурс соціального становлення, дискурс екології, гендерний дискурс). Світовідчуття сучасного автора надає поетичному дискурсу неповторності та виразності.

Обсяг статті не дозволив залучити до аналізу більшу кількість поетичних творів і висвітити ґрунтовніше розмаїття поетичних дискурсів. Щоб аналіз поетичних дискурсів був динамічним і повним, варто кожному з категорій розглянути окремо.

Література:

1. Арутюнова Н.Д. Дискурс. *Лингвистический энциклопедический словарь*. Москва, 1990. С. 136–137.

2. Олизько Н.С. Художественный дискурс как полилог автора, читателя и текста. *Вестник Челябин. гос. ун-та*. 2011. № 33 (248). С. 164–166.
3. Комар Р.І. Авторська ремарка як засіб психологізації зображення у художньому дискурсі (на матеріалі твору Ф.С. Фіцджералда «The Great Gatsby»). *Дискурс іноземномовної комунікації*: колективна монографія / за заг. ред. К.Я. Кусько. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. С. 252–261.
4. Горло Е.А. Универсальная антропоцентрическая модель поэтического дискурса: автореф. дисс. ... докт. филол. наук: 10.02.19 / Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание. Ростов-на-Дону, 2007. 39 с.
5. Силантьев И.В. Текст в системе дискурсных взаимодействий. *Критика и семиотика*. Новосибирск: Новосибирский государственный университет, 2004. Вып. 7. С. 98–123.
6. Черняк Ю.І. Інтердисциплінарні виміри проблеми типології дискурсів та літературознавча аналітика. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 1. С. 94–101.
7. Стус (Щербаченко) Т. Рі(з)дні люди. Видавництво Старого Лева, 2019. 26 с.
8. Костянтин Мордатенко: повернення до цінностей та духовності в сучасній українській поезії. URL: <http://xic.com.ua/z-zhyttja/22-rozdumy-hrystyjanyuna/421-kostjantyn-mordatenko-povernennja-docinnostej-ta-duhovnosti-v-suchasnij-ukrajinskij-poeziji>.
9. Єсипович К.П. Фольклорний дискурс: принципи стратифікації, категоризації та комунікації. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. 2013. Вип. 33. С. 55–56.
10. Дзюбишина-Мельник Н. Поетична річка для дітей. *Культура слова*. 1996. Вип. 46–47. С. 163–169.
11. Тлеуж А.Д. Этнокультурные архетипы адыгского народа: опыт философско-культурологического осмысления: дис. ... докт. филос. наук: 24.00.01. / Краснодар: КГУКИ, 2007. 320 с.
12. Душко Х.І. Репрезентація гендерних стереотипів у художній літературі. *Журнал освіти, здоров'я та спорту*. № 6 (5). 2016. С. 329–340. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/3533-10848-2-PB%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/3533-10848-2-PB%20(1).pdf).
13. Андрусак Іван. Мала Сторінка. URL: <https://mala.storinka.org/%D0%B4%D0%B8%>.
14. Филипс Л.Дж., Йоргенсен М.В. Дискурс-анализ: теория и метод / пер. с англ. А.А. Киселева. Харьков: Изд-во Гуманитарного центра, 2008. 352 с.

Novodvorchuk O. Individual varieties of poetic discourses of Ukrainian literature for the youngest (the end of XX - beginning of the XXI century)

Summary. The article deals with the problem of the functioning of poetic discourse in the Ukrainian literature of the late XX – the beginning of the XXI century for the youngest. Discourse is increasingly understood as a key component of culture and social relations.

The author addresses to the main features of poetic discourse, analyzes individual developments in the field

of poetic discourse and features of the author's artistic world view.

The artistic literature is unique due to its aesthetics and free activity of the subject in the discursive space. Part of the author's artistic world view lies at the heart of the concept of literary text. Due to the implementation of discursive strategies, which are instruments of regulation, the potential of the author's world view is realized in poetic discourse.

The article proves the fact that the basis for the creation of various poetic discourses in contemporary literature for children are such factors as the thematic filling of poetic texts, taking into account the psychophysiological age characteristics of the addressee-child, features of thinking and speech creativity of the poet. The focus is also on outlining the typical features of poetic discourse. Thus, heterogeneity is realized in the form of poetic texts endowed with social, imaginative and poetic information that can be perceived by the addressee in accordance with the system of its values. Poetic discourse as a process and result of social, historical and cultural processes is realized in the form of poetic texts, characterized by the ability to aesthetically transform reality through the prism of the author's understanding of the world picture into an artistically complete whole.

Modern Ukrainian literature for the youngest is full of many poetic discourses (discourse of nature, discourse of the household, discourse of professions, discourse zoomorphic, discourse of ecology, discourse of cultural, discourse of social formation, discourse of gender affiliation, etc.).

The study of the process of updating the children's poetics of Ukraine cannot be considered complete without taking into account the creative searches and innovative decisions of the writers of nowadays. Contemporary poets who create fiction for children are updating discourses started by poets of past years (everyday discourse, cultural discourse) and new ones are being created (discourse of social formation, discourse of ecology, gender discourse).

The study analyzes the works of contemporary poets of I. Andrusyak, Y. Bedryk, T. Vinnyk, O. Horobets, S. Dermanski, V. Karpyuk, G. Kirpa, O. Mamchich, K. Mikhalitsyna, L. Movchun, M. Savki, R. Skiby, T. Stus, N. Trohim O. Khlopchaya and others.

It is clear that Ukrainian-language poetic discourse is a product and mediator of socially and culturally conditioned communication. It is also a significant resource in the production of key values and concepts of culture. The study of poetic discourse allows to reveal the various aspects of the interaction between the artistic word and society, ensures the continuity of the national picture of the world and the creation of unique varieties of poetic discourse.

Key words: literary discourse, poetic discourse, social formation discourse, ecology discourse, gender discourse, contemporary poetry for children, artistic world view, poems.